

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چگونه دعا کنیم؟

www.ketab.ir

جواب از قرآن مجید

شامل

شرح و تفسیر دعاهایی که خداوند،
از زبان پیامبران، اولیاء و بندگان مؤمن نقل فرموده است

مؤلف: حسین مروج

سرشناسه	مروج، حسین، ۱۳۱۴ -
عنوان و نام پدیدآور	چگونه دعا کنیم؟ جواب از قرآن کریم؛ شامل دعاهایی که خداوند از زبان اولیا و پیامبران و بندگان مؤمن نقل فرموده است/ مولف حسین مروج.
مشخصات نشر	قم: بخشایش، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۳۴۰ ص.
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۱۸۲-۳۲۸-۵
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	قرآن -- ادعیه
موضوع	Qur'an -- Prayers
موضوع	قرآن برگزیده‌ها -- ترجمه‌ها
موضوع	Qur'an .Selections --Translations
موضوع	دعاها
موضوع	Prayers
موضوع	پیامبران در قرآن
موضوع	Prophets in the Quran
موضوع	فیلسوفه
موضوع	Prayer -- Philosophy
رده بندی کنگره	B ۲۹۷/۱۵۷
رده بندی دیویی	۲۹۷/۱۵۷
شماره کتابشناسی ملی	۴۶۶۹۹۲۸

قم، خیابان صفائیه، چوچه بیگدلی، پلاک ۱۴۳
 تلفن: ۳۷۷۴۹۶۹۹ و ۳۷۷۲۷۵۸ - ۰۲۵

چگونه دعا کنیم؟ جواب از قرآن کریم

مولف: حسین مروج

ناشر: بخشایش

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶

ویراستار: طاهره شاه‌محمدی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

مرکز بخش:

www.ketab.ir/bakhshayesh

فهرست مطالب

- ۸.....مقدمه
- ۱۱.....دعای اول: پروردگارا! ما را به راه راست هدایت کن.....
- ۱۳.....دعای دوم: پروردگارا! این سرزمین را شهری امن قرار ده.....
- ۱۵.....دعای سوم: پروردگارا! ما را از نعمت‌های دنیا و آخرت هر دو بهره‌مند گردان.....
- ۱۸.....دعای چهارم: پروردگارا! ما را تسلیم فرمان خود قرار ده.....
- ۲۰.....دعای پنجم: پروردگارا! فرزندان ما را شایسته گردان.....
- ۲۳.....دعای ششم: پروردگارا! پیمان‌های شکیبایی و استقامت را بر دل ما بریز.....
- ۲۵.....دعای هفتم: پروردگارا! ما را آموزش تو رامی‌خواهیم.....
- ۲۸.....دعای هشتم: خداوند! کسی را به اندازه توانایی‌اش تکلیف می‌کند.....
- ۳۱.....دعای نهم: هنگامی که مناسک خود را انجام دادید خدا را یاد کنید.....
- ۳۴.....دعای دهم: پروردگارا! از ما بپذیر که تو سنوا و دانایی.....
- ۳۷.....دعای یازدهم: پروردگارا! چگونه مردگان را زنده خواهی کرد؟.....
- ۴۰.....دعای دوازدهم: پروردگارا! ما به آنچه که تو نازل کردی ایمان آوردیم.....
- ۴۳.....دعای سیزدهم: پروردگارا! مرا فرزندان پاک‌سرشت عطا فرما.....
- ۴۶.....دعای چهاردهم: پروردگارا! ما را به باطل میل نده.....
- ۴۸.....دعای پانزدهم: پروردگارا! ما به تو ایمان آورده‌ایم.....
- ۴۹.....دعای شانزدهم: پروردگارا! گناهان ما را ببخش.....
- ۵۲.....دعای هفدهم: پروردگارا! این را بیهوده نیافریده‌ای! تو منزله‌ای.....
- ۵۴.....دعای هجدهم: بارالها! مرا بی‌آبرو نکن.....
- ۵۶.....دعای نوزدهم: پروردگارا! از گناهان ما درگذر.....
- ۵۸.....دعای بیستم: پروردگارا! ما را در روز رستاخیز رسوا مگردان.....
- ۶۱.....دعای بیست‌ویکم: پروردگارا! به لطف خود ما را ببخش.....
- ۶۵.....دعای بیست‌ودوم: پروردگارا! برای من به شکرانه این نعمت آیت و عبادتی مقرر فرما.....

- دعای بیست و سوم: پروردگارا! نام ما را در صحیفه اهل یقین ثبت فرما..... ۶۷
- دعای بیست و چهارم: پروردگارا! این دستگاه با عظمت را بیهوده نیافریده‌ای..... ۷۰
- دعای بیست و پنجم: پروردگارا! ما را از این شهر بیرون ببر..... ۷۴
- دعای بیست و ششم: بارالها! ایمان آورده‌ایم نام ما را در زمرة گواهان او بنویس..... ۷۷
- دعای بیست و هفتم: پروردگارا! تو بر ما از آسمان مائده‌ای فرست..... ۸۰
- دعای بیست و هشتم: پروردگارا! من جز بر خود و برادر خود مالک و فرمانروا نیستم..... ۸۳
- دعای بیست و نهم: پروردگارا! من و برادرم را ببخش..... ۸۷
- دعای سی و ام: پروردگارا! بر خویش ستم کردیم، اگر تو ما را نبخشی..... ۸۹
- دعای سی و یکم: پروردگارا! بر ما با این ستمکاران یک جا قرار مده..... ۹۲
- دعای سی و دوم: پروردگارا! رحمتی ما را فاتح گردان..... ۹۵
- دعای سی و سوم: پروردگارا! ما را مسلمان بمیران..... ۹۸
- دعای سی و چهارم: پروردگارا! از خدا بترس - و اهید و صبر کنید..... ۱۰۱
- دعای سی و پنجم: پروردگارا! تو ولیّ مایی ما را بخش و رحم کن..... ۱۰۴
- دعای سی و ششم: پروردگارا! سرنوشت ما را حسنه قرار ده..... ۱۰۷
- دعای سی و هفتم: پروردگارا! این قرآن به راستی بر حق است..... ۱۱۰
- دعای سی و هشتم: پروردگارا! ما را گرفتار فتنه اشرار و قوم ستم‌کار مگردان..... ۱۱۳
- دعای سی و نهم: پروردگارا! ما را از روی رحمتی که به ما دادی از قهر کفر بجات بده..... ۱۱۶
- دعای چهلم: بار خدایا اموال آنها را نابود گردان..... ۱۱۹
- دعای چهل و یکم: پروردگارا! تو از همه حکم‌کنندگان برتری..... ۱۲۲
- دعای چهل و دوم: پروردگارا! اگر ترحم نفرمایی من از زیانکارانم..... ۱۲۶
- دعای چهل و سوم: خداوند بسیار مشفق و مهربان است..... ۱۲۹
- دعای چهل و چهارم: پروردگارا! ای خدا مرا رنج زندان خوش‌تر از این کار زشت است..... ۱۳۲
- دعای چهل و پنجم: پروردگارا! تو مرا سلطنت و عزت بخشیدی..... ۱۳۶
- دعای چهل و ششم: پروردگارا! این سرزمین را شهری امن قرار ده..... ۱۳۹
- دعای چهل و هفتم: پروردگارا! تو قلب‌های مردم را متوجه آنها ساز..... ۱۴۱

- دعای چهل و هشتم: پروردگارا! مرا برپا کننده نماز قرار بده..... ۱۴۴
- دعای چهل و نهم: پروردگارا! مدت کوتاهی به ما مهلت بده تا دعوت تو را بپذیریم..... ۱۴۶
- دعای پنجاهم: پروردگارا! تو در آن روز سخت بر من و والدین من و همه مومنان ببخشا..... ۱۴۹
- دعای پنجاه و یکم: پروردگارت را تسبیح و حمدگو و از سجده کنندگان باش..... ۱۵۱
- دعای پنجاه و دوم: پروردگارا! مرا تا روز قیامت که خلق مبعوث می شوند، مهلت عطا فرما.. ۱۵۴
- دعای پنجاه و سوم: پروردگارا! مرا صادقانه وارد کن و صادقانه خارج نما..... ۱۵۷
- دعای پنجاه و چهارم: پروردگارا! تو در حق ما به لطف خاص خود رحمتی عطا فرما..... ۱۶۰
- دعای پنجاه و پنجم: خدای خود را پنهانی و از صمیم قلب صدا کرد..... ۱۶۳
- دعای پنجاه و ششم: پروردگارا! از لطف خود فرزندی صالح و جانشینی شایسته به من عطا فرما..... ۱۶۶
- دعای پنجاه و هفتم: پروردگارا! او را وارثی پسندیده و صالح مقرر فرما..... ۱۶۹
- دعای پنجاه و هشتم: ای پروردگار! به من نشانی بنما..... ۱۷۱
- دعای پنجاه و نهم: خدایا سینه ام را گشاده گردان..... ۱۷۳
- دعای شصتم: پروردگارا! کارم را آسان گردان..... ۱۷۵
- دعای شصت و یکم: پروردگارا! این گرفتاری را از زبان من بر کن..... ۱۷۸
- دعای شصت و دوم: پروردگارا! از اهل بیت من یکی را وزیر من فرما..... ۱۸۱
- دعای شصت و سوم: خدایی که به حق پادشاه ملک وجود است..... ۱۸۳
- دعای شصت و چهارم: پروردگارا! می ترسم که او بر ما پیشی گیرد..... ۱۸۵
- دعای شصت و پنجم: پروردگارا! تو به حق حکم کن..... ۱۸۸
- دعای شصت و ششم: پروردگارا! خدایی به جز ذات یکتای تو نیست..... ۱۹۱
- دعای شصت و هفتم: پروردگارا! مرا یک تن و تنها وامگذار..... ۱۹۵
- دعای شصت و هشتم: پروردگارا! مرا بیماری و رنجی سخت رسیده..... ۱۹۹
- دعای شصت و نهم: پروردگارا! تو مرا براینان که مرا تکذیب کردند یاری فرما..... ۲۰۲
- دعای هفتادم: پروردگارا! مرا به منزل مبارک فرود آور..... ۲۰۴
- دعای هفتاد و یکم: پروردگارا! مرا با قوم ستمگر قرار مده..... ۲۰۷

- دعای هفتاد و دوم: پروردگارا! مرا ببخشای تو بهترین بخشنده گانی..... ۲۰۹
- دعای هفتاد و سوم: پروردگارا! ما به تو ایمان آوردیم..... ۲۱۱
- دعای هفتاد و چهارم: پروردگارا! من از وسوسه و فریب شیاطین به سوی تو پناه می آورم... ۲۱۳
- دعای هفتاد و پنجم: پروردگارا! از شیاطین به تو پناه می برم..... ۲۱۶
- دعای هفتاد و ششم: پروردگارا! مرا به دنیا بازگردان..... ۲۱۸
- دعای هفتاد و هفتم: پروردگارا! ما را از جهنم نجات دم..... ۲۲۱
- دعای هفتاد و هشتم: پروردگارا! ما را از جفتمان فرزندان عینیت فرما..... ۲۲۳
- دعای هفتاد و نهم: پروردگارا! عذاب جهنم را از ما بگردان..... ۲۲۶
- دعای هشتادم: پروردگارا! مرا به بندگان صالح خود ملحق ساز..... ۲۲۹
- دعای هشتاد و یکم: پروردگارا! بر من لسان و ذکر خیر قرار دم..... ۲۳۱
- دعای هشتاد و دوم: پروردگارا! من و عبادانم را رهایی بخش..... ۲۳۴
- دعای هشتاد و سوم: پروردگارا! میان من و اینها جدایی بیفکن..... ۲۳۶
- دعای هشتاد و چهارم: پروردگارا! اگر کمک تو نباشد به انجام نمی شود..... ۲۳۹
- دعای هشتاد و پنجم: پروردگارا! در زمره صالحان داخل فرما..... ۲۴۲
- دعای هشتاد و ششم: بارالها! سخت بر نفس خویش ستم کردم..... ۲۴۴
- دعای هشتاد و هفتم: بارالها! من به خیری که تو نازل فرمایی محتاج..... ۲۴۷
- دعای هشتاد و هشتم: پروردگارا! من از فرعونیان یک نفر را کشته ام..... ۲۴۹
- دعای هشتاد و نهم: پروردگارا! من بر خویش ظلم کردم..... ۲۵۲
- دعای نودم: شکرانه نعمت..... ۲۵۵
- دعای نود و یکم: پروردگارا! مرا از قوم ظالم نجات بخش..... ۲۵۸
- دعای نود و دوم: پروردگارا! مرا بر محو این قوم فاسد یاری کن..... ۲۶۱
- دعای نود و سوم: در حضور خدای خود سربه زیر و ذلیلند..... ۲۶۴
- دعای نود و چهارم: پروردگارا! ما را ببخشش و گناهان ما را ندیده بگیر..... ۲۶۷
- دعای نود و پنجم: آنان را به لعن و غضب شدید گرفتار فرما..... ۲۶۸
- دعای نود و ششم: پروردگارا! سفرهای ما را دور و دراز گردان..... ۲۷۲

- دعای نودوهفتم: پروردگارا! ما را از این عذاب بیرون آور..... ۲۷۵
- دعای نودوهشتم: پروردگارا! مرا فرزند صالح عطا کن..... ۲۷۸
- دعای نودونهم: پروردگارا! از خطای من درگذر..... ۲۸۱
- دعای صدم: شیطان مرا سخت به رنج و عذاب رسانیده..... ۲۸۴
- دعای صدویکم: سهم ما از عذاب در دنیا..... ۲۸۷
- دعای صدودوم: مکالمه گمراه شدگان و گمراه کنندگان در دوزخ..... ۲۹۰
- دعای صدوسوم: شیطان تا روز قیامت مهلت خواست..... ۲۹۳
- دعای صدوپنجم: پروردگارا! خود حکم فرما..... ۲۹۷
- دعای صدویکم: بان که پیرامون عرشند، به تسبیح و ستایش حق مشغولند..... ۳۰۰
- دعای صدوششم: پروردگارا! تو آنها را در بهشت عدن واصل گردان..... ۳۰۳
- دعای صدوهفتم: پروردگارا! گروه از جن و انس که ما را گمراه کردند..... ۳۰۶
- دعای صدوهشتم: مردم سخت مجرم و بدکار..... ۳۰۸
- دعای صدونهم: پروردگارا! این عذاب را از من طریقت ساز..... ۳۱۱
- دعای صدودهم: پروردگارا! مرا توفیق ده..... ۳۱۴
- دعای صدویازدهم: فرزندان مرا صالح گردان..... ۳۱۶
- دعای صدودوازدهم: بارالها! من سخت مغلوب شده‌ام تو مرا یاری فرما..... ۳۱۸
- دعای صدوسیزدهم: در دل ما هیچ‌گونه کینه و حسد مؤمنان قرار نده..... ۳۲۰
- دعای صدوچهاردهم: به ابراهیم و اصحابش اقتدا کنید..... ۳۲۳
- دعای صدوپانزدهم: پروردگارا! تنها تو بر هر کار مقتدر و آگاه هستی..... ۳۲۶
- دعای صدوشانزدهم: من از قصر فرعون و عزت دنیوی گذشتم..... ۳۳۰
- دعای صدوهفدهم: ای مردم از درگاه خدای خود آمرزش بخواهید..... ۳۳۲
- دعای صدوهجدهم: بارالها! من قوم را شب و روز دعوت کردم..... ۳۳۳
- دعای صدونوزدهم: پروردگارا! همه مردان و زنان باایمان عالم را ببخش..... ۳۳۵
- دعای صدوبیستم: پروردگارا! تو هم این کافران را هلاک کن..... ۳۳۸

مقدمه

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ الْمُنَزَّلِ عَلَيْهِ الْقُرْآنَ الَّذِي فِيهِ أَدْعِيَةُ الْأَنْبِيَاءِ وَالْأَوْلِيَاءِ الْمُقَرَّبِينَ وَ فِيهِ أَيْضاً شَفَاءٌ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ وَذِكْرٌ لِلْمُؤْمِنِينَ.

بعد از حمد و ستایش ساحت قدس پروردگار و سلام و صلوات به ارواح مقدس انبیاء عظام به خصوص روح خاتم پیامبران و جانشینان به حقش.

باید گفت: الحق و الانصاف علما و دانشمندان اسلامی به قرآن کریم عنایت خاصی داشته و دارند و همواره از تمام جوانب آن را مورد توجه قرار داده‌اند: برخی به حل و توضیح الفاظ و معانی و احکام قرآن پرداخته و عده‌ای درباره ناسخ و منسوخ و خاص و عام آن تحقیق کرده‌اند. گروهی نیز به بیان اسباب نزول، بلاغت، فصاحت و اعجاز آن پرداخته‌اند که قلم از ذکر و نوشتن آنها عاجز است. به طور خلاصه می‌توان گفت در آن کریم هر چیز مؤثر در تربیت و هدایت انسان‌ها را جمع کرده و به تفصیل و اجمال بیان کرده است. یکی از دانشمندان بزرگ می‌نویسد: «اگر عقل من گم شود می‌توانم حکم آن را از قرآن کریم پیدا کنم.»

بی‌شک اگر کسی در دریای بیکران قرآن حرقی شعله می‌تواند برای خود برنامه سعادت دنیا و آخرت پیدا کند. از این جاست که گفته‌اند آنهایی که از این و آن کتاب قانون می‌طلبند، قرآن را نشناخته‌اند؛ از دیگران چیزی می‌خواهند که خودشان بهتر از آن را دارند.

مؤلف تفسیر وزین «احداث‌الحديث» در مقدمه این تفسیر به موضوع آیات مقدس قرآن کریم پرداخته و تصریح می‌کند که در قرآن حدود یک‌هزار و صد آیه درباره خداشناسی و استدلال به وجود حق تعالی، از راه‌های طبیعت و عقل آمده است؛ هم‌چنین آیات بسیاری در بیان صفات عالیه خداوند از قبیل علم، قدرت، حکمت، حیات، رحمت، اراده و تدبیر جهان هستی و امثال آنها می‌باشد؛ حدود هزار و سیصد آیه درباره معاد، زندگی پس از مرگ است؛ حدود هزار و پانصد آیه در شرح احوال پیامبران و طرفداران حق در مقابل طرفداران باطل و جبهه‌گیری اهل

توحید و طاغوت در برابر یکدیگر و پیکار قوی و عملی این دو گروه می‌باشد که با پیروزی حق خاتمه می‌یابد. «وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ». حدود پانصد آیه درباره احکامی چون نماز، روزه، جهاد، حج، ارتباط با بیگانگان و حلال و حرام و امثال آن آمده‌است که برای تفصیل این موضوعات لازم است به تفسیر مذکور مراجعه شود. باید گفت تعداد موضوعات آیات قرآن بیش از تعدادی است که در این تفسیر آمده‌است و به نظر می‌رسد مؤلف محترم در صدد این نبوده‌است که تمام موضوعات را بشمارد؛ زیرا یکی از موضوعات برجسته آیات قرآن کریم، موضوع دعاهای پیامبران و صالحان است که ذکر آنها مغفول مانده و این غفلت را کتاب «چگونه دعا کنیم؟ جواب از قرآن» می‌تواند جبران کند.

در این کتاب صد بیست آیه با موضوع دعا آمده‌است که البته آیه‌های بیشتری هم با موضوع دعا در قرآن کریم ذکر شده‌است که به دلیل محدودیت، ذکری از آنها نشده‌است. امید است اجل مهلت دهد تا در آینده کتابی با این موضوع تألیف و انتشار یابد.

کتاب حاضر شامل دعاهای پیامبران و بندگان صالح خداوند است و چند مورد نیز دعاهایی است که از زبان کافران و ابلیس آمده‌است؛ ذکر چنین دعاهایی در قرآن بیانگر این است که مضمون آنها برای مسلمانان دارای اهمیت بسیار است؛ به عبارت دیگر می‌توان گفت که خداوند ذوالجلال با خطاب به پیامبر خود به بندگان خویش می‌فرماید که دعا را از زبان بهترین بندگان من بشنوید تا در دنیا و آخرت به سعادت برسید. نیز با بیان چند دعا از زبان ابلیس و کافران به بندگان می‌گوید علت بدبختی آنها را از زبان خودشان بشنوید و عمل کنید تا به عذاب و بلای آنها گرفتار نشوید.

در روز قیامت، ظالمان متکبر با یاران خویش حاضر می‌شوند. بعد از حسابرسی، دستور خداوند صادر می‌شود که همه را روانه جهنم کنید! با شنیدن این دستور، یاران و انصار ظالمان در مقام دعا درخواست می‌کنند که بارالها ما را ببخش و از گناهان ما درگذر! چون این ظالمان و طاغوت ما را گمراه کردند. پاسخ خداوند

می‌رسد که درست است که این‌ها شما را به ضلالت کشیدند اما شما هم از آنها اطاعت کردید و به ندای پیشوایان حق گوش ندادید! اگر شما این ظالمان و گردنکشان را یاری نمی‌کردید، بی‌شک نمی‌توانستند این قدر جنایت کنند.

نکاتی درباره دعا

اول: رعایت شیوه و ادب دعا کردن به این معنی است که شایسته نیست دعاکننده آنچه را می‌خواهد، بر پروردگار خود واجب گرداند بلکه باید اجابت دعا را موقوف به مشیت و خواست خداوند کند؛ پس اگر خداوند بخواهد، آن را به عزت و تسلط خود اجابت می‌کند و اگر نخواهد، به حکمت خود آن را اجابت نمی‌کند. در این صورت به خطا و گناهان بنده قلم عفو می‌کشد و یا برای او اجر و مزدی در آخرت ذخیره می‌کند.

دوم: دعایی که در آن بدی و آزار و انتقام‌جویی باشد ممنوع است. در سوره اعراف ضمن آیه ۵۵ می‌فرماید: **ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَ خُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ**؛ پروردگار خود را با تضرع و در خلوت بخشید و او انتقام‌گیران را دوست نمی‌دارد.

سوم: امام صادق علیه السلام می‌فرماید: «پنج دعا به نظر پروردگار می‌رسد و در رسیدن آنها به محضر عدل ایشان واسطه‌ای وجود ندارد.» یعنی تا از دهان دعاکننده خارج شود بدون مانع و حجاب به محضر خداوند می‌رسد و در همان لحظه مورد قبول حق قرار می‌گیرد.

۱. دعای امام عادل
۲. دعای مظلوم علیه ظالم
۳. دعای فرزند صالح در حق پدر
۴. دعای مؤمن در حق برادر دینی در حالی که از او دور باشد.^۱